

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 04.12.2020
№ КПУМ/25-20)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ"
2.03.11.07**

електронна пошта: O.Myslinskiy@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-61-33
керівник ДСС: Мислінський О. А.

Київ – 2020

ЗМІСТ

	Стор.
1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	7
2.5. Послідовність та зіставність.....	8
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	9
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	10
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	10
3. Заключна частина.....	11

1. Вступ

Стандартний звіт з якості (далі – звіт) державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств авіаційного транспорту (далі – ДСС, спостереження) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів конкретного періоду державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств авіаційного транспорту, а визначається чинною методологією, процедурами обробки даних і методами вимірювання статистичних даних і процесів.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення ДСС є формування інформації про перевезення вантажів та пасажирів підприємствами авіаційного транспорту для інформаційного забезпечення аналізу ринку послуг авіаційного транспорту, статистики національних рахунків.

Спостереження запроваджено у 1993 році. За час проведення, ДСС зазнало змін у частині програми (переліку показників), охоплення статистичних одиниць, періодичності подання, а також використання класифікаторів.

Спостереження відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.11 "Транспорт".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є закони України "Про державну статистику" та щорічний план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

ДСС враховує положення Регламенту Європейського парламенту та Європейської ради № 437/2003 від 27 лютого 2003 року щодо статистичних результатів з перевезення пасажирів, вантажів та пошти авіаційним транспортом

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32003R0437>).

Порядок проведення ДСС визначений Методологічними положеннями з організації державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств авіаційного транспорту (далі – Методологічні положення), затвердженими наказом Держстату від 24.01.2020 № 63 та розміщеними на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Транспорт".

Джерелами інформації ДСС є:

дані за формою № 51-ца (місячна) "Звіт про основні показники роботи авіаційного підприємства", яка затверджена наказом Держстату від 14.06.2019

№ 211 та розміщена на офіційному вебсайті Держстату у розділі "Для респондентів"/"Альбом форм державних статистичних спостережень"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Транспорт";

дані за формою № 31-ЦА (квартальна) "Звіт про роботу авіаційного транспорту", які використовуються для уточнення даних за формою № 51-ца (місячна) в частині показників перевезень вантажів та пасажирів авіаційним транспортом;

адміністративні дані Державної авіаційної служби України (далі – Державіаслужба) щодо суб'єктів господарювання, які мають ліцензії на перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів повітряним транспортом і переліки "Міжнародні аеропорти" та "Аеропорти цивільної авіації", які використовуються для формування сукупності одиниць і переліку респондентів ДСС (розміщені у вільному доступі <https://avia.gov.ua/npdrd>).

Основними статистичними продуктами, в яких оприлюднюються дані за результатами спостереження, є:

експрес-випуск "Підсумки роботи транспорту";

статистична інформація "Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту", "Вантажообіг за видами транспорту", "Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту", "Пасажирообіг за видами транспорту", "Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту (1995-20_)", "Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту (1995-20_)";

статистичні збірники "Статистичний щорічник України", "Україна в цифрах", "Транспорт України";

доповідь "Про соціально-економічне становище України";

повідомлення для ЗМІ "Про соціально-економічне становище України".

Крім того інформацію за результатами ДСС Держстат надає:

за запитами користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

відповідно до угод щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

міжнародним організаціям (Євростату) у рамках виконання міжнародних зобов'язань України, а також статистичним службам інших країн за їхніми запитами. На територіальному рівні оприлюднення регіональних даних за результатами спостереження здійснюється на офіційних вебсайтах територіальних органів Держстату.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточним та потенційним потребам користувачів.

Державне статистичне спостереження проводиться для інформаційного забезпечення аналізу ринку послуг авіаційного транспорту для задоволення потреб органів державної влади, бізнесу, представників наукової діяльності та інших користувачів статистичної інформації, а також різних галузей статистики. Зокрема, статистики національних рахунків, з метою забезпечення річного та квартального розрахунку валового внутрішнього продукту виробничим методом у фактичних та постійних цінах відповідно до положень міжнародних стандартів Системи національних рахунків ООН 2008 року та Регламенту (ЕС) від 21.05.2013 № 549/2013 Європейського Парламенту і Ради щодо Європейської системи національних та регіональних рахунків у Європейському Союзі (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0549&from=en>).

Основними статистичними показниками спостереження є:

- обсяг перевезених вантажів авіаційним транспортом;
- вантажообіг авіаційного транспорту;
- кількість перевезених пасажирів авіаційним транспортом;
- пасажирообіг авіаційного транспорту;
- обсяг відправлених вантажів з аеропортів;
- обсяг прибулих вантажів в аеропорти;
- кількість відправлених пасажирів з аеропортів;
- кількість прибулих пасажирів в аеропорти.

Одиницею ДСС є місцева одиниця за видом економічної діяльності; респондентами спостереження є юридична особа та відокремлені підрозділи юридичної особи. При проведенні спостереження використовують національні класифікатори, а саме Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Класифікацію інституційних секторів економіки (КІСЕ), Класифікацію організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ).

Формування показників здійснюється кожен місяць у розрізах:

- 1) за видами сполучення: внутрішнє, міжнародне;
- 2) за напрямками руху: в Україну (прибуття), з України (відправлення);
- 3) за типами рейсів: регулярні, нерегулярні;
- 4) по регіонах.

Ретроспективні розрахунки даних цього спостереження не здійснювалися. Динаміка показників цього спостереження ведеться з 1980 року.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Спостереження за ступенем охоплення є суцільним, проводиться щомісячно.

Формування генеральної сукупності, сукупності одиниць, яка безпосередньо буде досліджуватись, і переліку респондентів ДСС здійснюється

на державному рівні щорічно на базі реєстру статистичних одиниць (PCO) з урахуванням переліку підприємств, які отримали ліцензії на надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом (за адміністративними даними Державіаслужби) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада поточного року та відповідають критеріям, визначеним Методологічними положеннями, а саме:

інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ підприємства, частиною якого є місцева одиниця: S.11 "Нефінансові корпорації", незалежно від розміру;

основний вид економічної діяльності згідно з КВЕД: класи 51.10 "Пасажирський авіаційний транспорт", 51.21 "Вантажний авіаційний транспорт", 52.23 "Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту".

Для забезпечення точності даних, які отримуються шляхом збору інформації безпосередньо від респондентів, аналізується рівень надання звітів респондентами, залученими до ДСС, та причини їх ненадання. Орієнтовний рівень відповідей для ДСС становить 95%. Для його досягнення, у разі відсутності звіту, використовують безпосередній контакт з респондентом для з'ясування причин неотримання звіту. Більшість одиниць не звітує з причин відміни виконання рейсів через погодні умови, відсутністю замовлень на здійснення перевезень авіаційним транспортом тощо. Неотримання звітів із зазначених причин не впливає на результати ДСС. Таким чином, методи компенсації відсутніх даних не застосовується. Сезонні коригування не здійснюються.

У ході проведення ДСС здійснюється регулярний перегляд даних, зумовлений появою нової більш повної інформації, що була недоступна на час формування статистичних показників, уключаючи уточнення даних респондентами.

За підсумками року регулярному перегляду підлягає інформація про обсяги перевезених вантажів та кількість перевезених пасажирів за всі місяці звітного року як по Україні, так і за регіонами.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначаються планом державних статистичних спостережень та розміщуються на офіційному вебсайті Держстату в Календарі оприлюднення статистичної інформації (розділ "Діяльність"/"Плани та графіки роботи"), де вказані відповідні дати і час розміщення.

Оприлюднення статистичної інформації здійснюється в заплановані терміни, випадків порушення термінів оприлюднення статистичних продуктів

не було.

Переглянуті дані оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату / ТОД згідно з Календарем оприлюднення інформації та супроводжуються відповідними поясненнями.

Користувачі попередньо інформуються про дату і/ або час оприлюднення переглянутої інформації, а також деталізацію перегляду.

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації за результатами спостереження здійснюються в такі терміни:

Збір первинних даних	Обробка первинних даних	Аналіз зведених даних	Поширення / Перше оприлюднення статистичної інформації
не пізніше 6 числа місяця, наступного за звітним	до 12 числа після звітного періоду	до 19 числа після звітного періоду	на 20-22 день після звітного періоду

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються в терміни, передбачені Законом України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщено на офіційному вебсайті Держстату у розділі "Діяльність Служби"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Транспорт".

Із метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів результати спостереження розміщуються у вільному доступі на офіційному вебсайті Держстату:

у форматах *.doc, *.pdf у щомісячному експрес-випуску "Підсумки роботи транспорту" в розділі "Експрес-випуски"/"Економічна статистика"/"Транспорт";

у форматах *.doc, *.xls у щомісячній статистичній інформації "Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту", "Вантажообіг за видами транспорту", "Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту", "Пасажирообіг за видами транспорту" та у річній статистичній інформації "Обсяг перевезених вантажів за видами транспорту (1995-20_)", "Кількість

перевезених пасажирів за видами транспорту (1995-20_)” в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Транспорт".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3

телефон: (044) 287–61–33

електронна пошта: O.Myslinskiy@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: (044) 287–06–72

факс (044) 235–01–26

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння в часі або по регіонах, або за іншими сферами діяльності.

Спостереження уключає такі елементи, як система статистичних показників (їх зміст, визначення), одиниці спостереження, генеральна сукупність, звітний період та періодичність обстеження, географічне охоплення тощо.

Визначення показників спостереження не зазнавали змін. Це дозволяє проводити порівняння у динаміці таких показників:

- обсяг перевезених вантажів авіаційним транспортом;
- вантажообіг авіаційного транспорту;
- кількість перевезених пасажирів авіаційним транспортом;
- пасажирообіг авіаційного транспорту.

Водночас відбулося декілька змін, які вплинули на зіставність показників за весь період проведення спостереження:

1) зміна класифікацій видів діяльності:

до 2001 року включно для узагальнення інформації використовувався Загальний класифікатор галузей народного господарства (ЗКГНГ). Починаючи з 2002 року, формування та оприлюднення показників ДСС здійснювалося за Класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД), затвердженою наказом Держкомстату від 22.10.1996 № 441, уведеною на заміну ЗКГНГ. Починаючи з 2013 року, використовується нова версія КВЕД (ДК 009:2010). Показники спостереження є зіставними в межах періоду, в якому діяла одна класифікація;

2) зміна територіального охоплення:

з 2014 року дані ДСС не враховують тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частину тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, бізнес (підприємства, установи та організації), науковці та дослідники, засоби масової інформації, громадські організації, міжнародні організації, громадяни.

У вересні 2019 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації щодо показників статистики транспорту, з метою вивчення рівня задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, наведеної у статистичному збірнику "Транспорт і зв'язок України", та аналогічних статистичних публікаціях територіальних органів Держстату, а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Згідно з результатами анкетного опитування користувачів про рівень задоволення потреб в інформації щодо стану та розвитку транспорту 36% опитаних користувачів зазначили, що статистична інформація зі статистики транспорту є основною або важливою складовою їхньої діяльності та 51% - додатковою інформацією. 83% користувачів отримують необхідну інформацію електронними засобами (Інтернет, вебсайт Держстату/ТОД та ін.), 26% опитаних отримують її у відповідях на запити.

Результати анкетного опитування свідчать, що статистичну інформацію з вищевказаного видання постійно або періодично використовує 73% користувачів. Основною метою використання цих даних є аналіз та прогнозування соціально-економічного розвитку країни та регіонів, про що зазначили 39% користувачів; для моніторингу виконання загальнодержавних і регіональних програм розвитку – 33%; здійснення міжнародних порівнянь – 7%; для розробки концепцій, програм, законодавчих та нормативно-правових актів – 27%; для наукових досліджень – 10%.

Від 60% до 78% користувачів дали оцінку "Відмінно" та "Добре" за всіма критеріями якості даних щодо основних показників з тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили "Доступність та послідовність", на другому місці – "Точність/Надійність" та "Відповідність/Релевантність", на третьому – "Своєчасність та Пунктуальність".

78% опитаних на "Відмінно" та "Добре" оцінили інформаційне забезпечення користувачів з тематики опитування. 16% опитаних вказали на поліпшення якості інформаційного забезпечення щодо статистики транспорту порівняно з минулим роком, 58% вважають, що вона залишилась без змін.

Результати проведення анкетного опитування щодо статистики транспорту розміщені в розділі "Анкетні опитування" офіційного вебсайту Держстату. У цьому ж розділі користувачі мають можливість ознайомитися із заходами, які вживаються на підставі отриманих результатів анкетного опитування для поліпшення якості статистичної інформації.

Потреби користувачів вивчаються шляхом аналізу їхніх запитів відповідно до законів України "Про доступ до публічної інформації", "Про звернення громадян".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

У цілому по Україні у 2020 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2019 роком за формою № 51-ца (місячна) збільшилося на 5,1% за рахунок збільшення кількості респондентів (за даними матриці участі респондентів у державних статистичних спостереженнях).

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 51-ца (місячна) становлять 1 год. 52 хв. Більшості з числа опитаних респондентів (93%) було нескладно зрозуміти роз'яснення та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму.

Індекс задоволеності респондентів за формою № 51-ца (місячна) становить 97% (при середньому показнику за формами державних статистичних спостережень – 89%).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Частка звітів, отриманих в електронному вигляді за цією формою у III кварталі 2020 року становить 82,4%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення статистичної конфіденційності у практиці проведення ДСС здійснюється відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про захист персональних даних", "Про доступ до публічної інформації", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до регламентів ЄС.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавствами гарантій забезпечення статистичної конфіденційності перед респондентами реалізуються такі заходи:

1) захист первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення ДСС, відповідно до вимог Закону України "Про державну статистику" та використання їх виключно для статистичних цілей;

2) надання статистичної інформації, отриманої за результатами ДСС, користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

3) нерозповсюдження статистичної інформації, яка була отримана в ході проведення ДСС, якщо є загроза розкриття первинних даних.

Загроза розкриття первинних даних установлюється за правилом порогового значення, згідно з яким значення статистичного показника є вразливим, якщо у ньому міститься менше статистичних одиниць, ніж визначено пороговим значенням (порогове значення повинне бути щонайменше три), та за правилом домінанти, згідно з яким значення є вразливим, якщо статистична інформація розрахована з перевагою однієї (80 і більше відсотків визначеного обсягу показника) або двох одиниць (90 і більше відсотків визначеного обсягу показника).

Основними методами уникнення розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування) включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

3. Заключна частина

В 2019 році відбулися зміни в редакції назв показників: "Вантажооборот авіаційного транспорту" на "Вантажообіг авіаційного транспорту", "Пасажирооборот авіаційного транспорту" на "Пасажирообіг авіаційного транспорту". Ці зміни вносились до Методологічних положень.

Основним перспективним напрямом подальшої роботи буде опрацювання питання переведення ДСС на квартальну основу та продовження робіт по подальшому переведенню спостереження до адміністративної звітності Державної авіаційної служби.